

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Bulgaria.

Sobrania (dieta) bulgară a hotărât zilele trecute, ca ministerul, care cărmuise țeara înainte de cel de acum, să fie dat în judecată pentru păgubirea statului, trădare și alte crime. Prin aceasta s'a dat o dovadă, nu despre vinovăția ministerului trecut, ci despre destrăbălarea cea mare, care de atâta timp bântue în Bulgaria.

Cabinetul de acum al lui Caraveloff, slăbit de munca lui de până acum, și-a dat demisiunea, care va primi-o principele Bulgariei îndată după reîntoarcerea lui acasă. Buba cea mai mare a Bulgariei sunt finanțele. Făcut-au încercări peste încercări, ca să vindece boala aceasta, dar' n'au isbutit. Câteva din cauzele acestei stări triste se vor vedea din cele ce urmează.

Slujbașii bulgari s'au dovedit a fi absolut incapabili de oficiul lor, de aceea nu au nici o autoritate înaintea poporului. Tâlharii se înmulțesc în mod îngrozitor, pentru-că autoritățile n'au nici o putere. De când cu ministerul Caraveloff s'au făcut trei atentate cu bombe, a fost jefuit un tren întreg, tot așa un perceptorat, de unde au furat 70.000 de lei în timbre și mărci postale. Familiile mai bogate nu mai cutează să meargă vara la țeară, pentru-că li-e teamă să nu le fure cetele de tâlhari vre-un membru al familiei, ca să stoarcă o sumă mare de bani dela neamuri. Scurt, nesiguranța și-a ajuns culmea.

O altă cauză a stării destrăbălate din Bulgaria e și constituția. Bulgarii,

ca popor cu prea puțină cultură, s'au văzut deodată cu legi, cari le dădeau foarte multe și mari libertăți. De libertățile acestea s'au folosit însă numai înșelătorii, cari momind poporul necult, l-au adus să împlinească tot ce doreau acestia, și ei nu doreau mai nimic pențeară, ci numai pentru ei. Asta e și cauza, de în Bulgaria nu sunt partide bine încheiate, ca în alte țeri civilizate, ci partidele s'au format și se formează acolo după interesele conducătorilor, cari interese sunt arare-ori și ale țerii. Tot aceasta e și cauza, că lupta între partide e cu mult mai sălbatică ca aiurea, nefiind ea purtată pentru binele țerii.

Lucrul acesta l-au văzut și principele și și câțiva bărbați bulgari iubitori de țeară. Singurul leac pentru vindecarea acestor stări, cari vor duce, dăinuind, Bulgaria la perire, îl ved în suspendarea constituției. La aceasta îi împiedică însă două cauze: ca să se poată introduce un absolutism binefăcător pentru țeară, e lipsă de un corp de funcționari cinștiți, muncitori, cari lipsesc Bulgariei, și apoi mai trebuie și învoirea Rusiei.

În Rusia domnește absolutismul cel mai mare, și cu toate acestea ea ar fi cea dintâiu, care s'ar opune introducerii acestuia în Bulgaria. Causa e ușor de văzut. De când s'a terminat războiul Europei, Japoniei și al Americii-de-nord contra Chinei, din care a tras folos, răpind Manciuria, numai Rusia, aceasta și-a îndreptat eară toată atențiunea asupra Peninsulei-Balcănice. După-cum am arătat în alt număr, din Petersburg se face o mare propagandă pentru unirea tuturor statelor ortodoxe sub protecto-

ratul Rusiei, și în scopul acesta ea va face tot ce e cu putință, ca în Bulgaria să nu se reguleze lucrurile, căci atunci n'ar mai pute sili pe Bulgari să joace, după-cum ea le flueră.

Cât de puțin recunoscători s'au arătat Bulgarii față de națiunea română, pentru noi totuși e de dorit, ca Bulgarii să ajungă odată la liniște, căci turburările dela ei pot mai curând sau mai târziu să aducă încurcături și pentru România și pentru statul nostru.

Italia și tripla-alianță. Față de părerea unui diplomat italian, publicată în „Revue de Paris“, că Italia fără tratate comerciale folositoare nu va pute înori tratatul triplului, de care-ce poporul are sentimente dușmănoase față de această alianță, — semioficioasa „Tribuna“ din Roma zice, că tratatele comerciale favorabile sunt de dorit, dar' nu e adevărat, că poporul e înstrăinat față de tripla-alianță, din contră opinia publică italiană dorește reînnoirea alianței.

E greu de crezut, ceea-ce afirmă semioficioasa.

Unirea Sârbiei cu Muntenegru. E vorba să se creeze o basă pentru unirea acestor două țeri balcanice, în un viitor mai apropiat sau mai depărtat. „Int. Corr.“ și după acest ziar „Deutsche Ztg.“ din Viena și alte ziare, au publicat știrea, că regele Alexandru al Sârbiei, după visita ce o va face întâiu la Petersburg, se va duce la Roma, unde va sosi și prințul Nichita al Muntenegrului. Aici apoi se va încheia un

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Măgărei.

Cântă puiul oucului
In pădurea Țengului*)
Ș'asa cântă de frumos
De pică frunza pe jos,
Ș'asa cântă de cu jale
De stă vîntu 'n loc pe cale,
Și nime 'n lume nu-'l aude
Făr' voinicul din tabăra
Voinicul din graiu grăia:
Taci cuce nu mai cânta
De'mi mai rupe inima,
Că pân' am fost la părinți
Ți-am dat voe să tot cânti,

*) Doina aceasta am auzit-o dela tatăl meu Vasilie, fost soldat în anul 1872 la Reg. 31 Comp. în orașul Țeng din Croația și cântată acolo de soldați români.

Dar' acuma 'nstrăinat
Jale-mi face al tîu cîntat.
Cucule pene sălcii
De părinții mei ce știi?
— Tu mă 'ntrebi în strămbătate
Dară io-ți spun în dreptate,
Maică-ta te jeluește,
Taică-to cai potcovește,
Cu potcoave lîngi și 'nalte,
Ca pe tine să te caute,
Prin larga străinătate
Și prin țeri așa departe,
— Cucule nume frumos
Spune-i maicii spune-i taiciei:
Maica nu mă jeluească,
Taica cai nu potcovească,
Pe mine să nu mă caute
Prin larga străinătate
Și prin țeri așa departe,
Că azi mâne pot muri,
N'are cin' mă jelui,
Că nu 'i maica cu gura,
Nice popa cu crucea,
Făr' tistul cu sabia

Și dobașul cu doba,
Doba de trei ori 'mi-o bate
Și sînt iertat de păcate,
Jelui-ne-am n'avem cui,
Jelui-ne-am Neamțului:
Neamțule fi mai milos
Când ne vezi că picăm jos,
Și ne fă la cap o cruce
Ca prin țeara noastră dulce,
C'asa-'i legea la creștini
Și la ficiorii străini.

Doină din cătănie, culeasă de Ioan Holerga june.

Am bădiț cu păun verde
Și 'mi-e teamă că 'l-oi perde,
Că 'l-am mai perdut odată
Și 'l-am căutat țeara toată,
Pe la poala codrului
In curțile dorului,
Vinea doru mă 'ntreba
Ce cauți mândro pe aicea?
Da un șireag de voinici
Să ved badea nu-'i aici.

Culese de Nicolae Blotor june.

contract bilateral de moștenire, în sensul căruia cele două dinastii pentru cazul de-a se stinge, își asigură reciproc moștenirea la tron. Astfel între cele două state ar fi să se facă uniune personală.

Ziarele maghiare, comentând această știre, zic, că dacă s'ar realiza acest plan, Austro-Ugaria trebuie să fie pregătită la nouă complicații din partea Slavilor sudici.

Intâlnirea împăraților. Cum știm la Danzig, la manevrele flotei germane, vor asista și Tarul Rusiei și regele Angliei, având aici întâlnire cu împăratul Germaniei.

Ce se va discuta și ce se va pune la cale la această întâlnire? Eată nește întrebări, cari preocupă cercurile politice europene și dau ansă la vii discuții, fără a se ști ceva pozitiv. Un mare ziar englez însă pretinde, că poate afirma cu siguranță, că la Danzig se va discuta chestiunea Orientului, Tarul având să espună împăratului Germaniei felul cum Rusia înțelege hegemonia ei în Balcani, ear' Wilhelm II. având misiunea să încerce reîntărirea înțelegerii austro-ruse.

Eară condamnare. Dl Andreiu Balteș, redactorul resp. dela Tribuna, a fost condamnat Marți, 10 Sept., la 2 ani temniță de stat și 1000 cor. amendă pentru niște articoli scriși despre Avram Iancu. Autorul acestor articoli, dl Ioan Scurtu, a fost luat asupra lui răspunderea.

Pe 25 Septembrie n. a. c. are un nou proces cu procurorul, contele Lázár.

Frica Cehilor. Ziarul ceh „Cesca Democracie“ din Praga, al deputatului Kľofac scrie, că șefii Cehilor tineri Kramarz și Pacak și răposatul ministru Kaizl au făcut învoială cu guvernul din Viena, prin unele punctuațiuni secrete, cari se vor aplica îndată după alegerile pentru dieta provincială. Punctuațiunile aceste sânt: **Unitate de limbă; împărțirea Boemiei după naționalități; în teritoriul așa numit închis, eschiderea limbii cehi din administrație și eschiderea amplotaților cehi din orașele cu majoritate germană.**

„Cesca Democracie“ asigură, că informațiile despre aceste punctuațiuni vătămătoare Cehilor și le-a luat din cel mai sigur izvor.

Spionagiu rusesc. Ziarul „Neue Freie Presse“ publică o telegramă din Constantinopol, în care se spune, că visita marelui duce rus Alexandru Mihailovici a avut de scop studiarea adâncimilor și hidrografia punctelor strategice de pe coastele bulgare, turce și române.

Visita a fost înscenată în scop, ca oficerii marinei ruse să poată să facă studii fără să deștepte bănuiele.

Astfel, dinșii au studiat porturile Burgas, Varna, Constanța, Sinope și Trebizonda.

Sultanul nu voia la început ca cuirasatul marelui duce Mihailovici să între în Bosfor; apoi a cedat.

În timpul visitei marelui duce la Sultan, marinarii ruși au explorat și au măsurat adâncimea apei la gura Bosforului. Același lucru au făcut la Samsun, Kerasun și Trebizonda.

Adecă spionagiu sub înaltă protecție!

Dieta din Pesta a finit în 5 l. c. ultima ședință. S'au desbătut mai multe petiții și s'au făcut unele interpelări. Între altele Wlassics a răspuns în chestia titlului de „episcop transilvan“, zicând că e istoric. Széll a făcut declarații în chestia agrarilor și mercantiliștilor, zicând, că mișcarea agrară îi convine numai până când e de natură academică.

Cu aceste parlamentul actual și-a terminat activitatea. **Presidentul Percezel și a luat rămas bun dela părinții patriei, ear' în numele acestora, au făcut același lucru deputații Horvánszky, Polonyi și Rakovszky, și cu asta porțile parlamentului s'au închis.**

Dieta cea nouă e convocată prin rescript împărațesc pe 24 Octombrie n. a. c. Alegerile se vor face între 2 și 11 Octombrie.

„Eată acum ce e bun și ce e frumos, fără numai a lăcuți frații împreună“.

Psalm 132, v. 1.

Cetim în „Tribuna“ din Sibiu următoarele:

„Primum din izvor sigur comunicatul, cumcă un număr însemnat de bărbați cunoscuți națiunii și adicți ai partidului național român, au avut în Cluj o consfătuire asupra situațiunii, asupra ținutei Românilor la alegerile proxime dietale și în scopul întăriirii conducerii partidului. Hotărârile aduse în bună înțelegere se vor comunica în timpul cel mai scurt și sperăm, că vor contribui la închegarea forțelor și conlucrarea solidară a fiecărui membru al partidului nostru național român.“

„Zilele aceste o veste pricinuitoare de mare bucurie a străbătut văile și dealurile, satele și orașele locuite de Români din Ardeal și Ungaria.“

„Vestea îmbucurătoare spune, că reprezentanții poporului nostru, fruntași din toate părțile locuite de Români, începând dela Orșova până la izvoarele Tisei și până în creștetele falnicilor Carpați transilvani, s'au adunat, au convenit, în mai multe consfătuiri au discutat situația gravă a poporului nostru și au ajuns la deplină înțelegere în privința conducerii partidului nostru și a luptei pentru recăștigarea drepturilor poporului român.“

Osana!

DIN LUME.

Viena contra închiderii graniței române.

Congresul măcelarilor austriaci a votat o rezoluțiune, prin care se cere guvernului să desființeze decisiunea, după care sânt închise fruntăriile la importul vitelor române. Această interzicere, declară congresul, este păgubitoare pentru tirgurile austriace.

Congresul a mai invitat pe guvern, ca în viitoarele tratative comerciale să micșoreze taxa de import asupra vitelor române până la limita posibilă.

Atentat contra lui Mac-Kinley.

În Buffalo, Statele-unițe din America-de-nord, s'a deschis o expoziție mare, în care au espus lucruri numai Americani. Mergând și presidentul Mac-Kinley acolo, un anarchist cu numele Czolgosz au pușcat de două-ori asupra lui. Un glonț n'a putut pătrunde, lovind în osul pieptului, celalalt glonț i-a străpuns stomachul și a rămas infipt în spate. Criminalul a fost prins numai decât și era pe aci să fie ucis de mulțime. După telegramele cele mai nouă, presidentul va scăpa cu viața.

Procesul cabinetului Ivancioff.

Sobrania a decis cu mare majoritate punerea sub acuză a vechilor miniștri Ivancioff, Radoslavoff, Tonceff și Toneff, pentru violarea constituției și pentru-că au adus prejudiții intereselor statului.

Fostii miniștri Ivancioff, Radoslavoff și Tonceff mai sânt acușați de înaltă trădare cătră patrie.

Numai vre-o zece deputați au votat contra punerii sub acușațiune a membrilor fostului cabinet.

„Neue Freie Presse“, într'o importantă corespondență din Sofia, spune că cea mai gravă acușațiune, care s'ar pute face cabinetului Ivancioff, a cărui dare în judecată a fost votată de sobrania bulgară, nu este detestabila sa gestiune financiară, ci ușurința, cu care s'a condus față de România.

Această ușurință nejustificată pute să aducă un războiu, pe lângă inutilele cheltuieli făcute pentru înarmări.

China și Germania.

Alaltăieri a fost primit prințul Ciun în audiență la împăratul Germaniei. Când a tras la scările palatului, nu i-s'a făcut onoruri, nici oficerii nu l-au salutat. Ciun părea foarte îngrijat. Însoțit de ambasadorul chinez, a intrat în sală. Împăratul l-a primit șezând pe tron salutându-l numai cu o simplă mișcare de mână. Făcând mereu temenele, s'a apropiat de tron, în fața căruia a cetit în limba chineză epistola scrisă pe mătășă galbină a împăratului chinez. În această epistolă împăratul chinez dă espresiune sentimentelor de părere de rău și de rușinare, care îl stăpânesc încă și acum în urma celor întâmplate. Totodată îi mulțumește împăratului, pentru-că a trimis din depărtare trupe germane, cari au făcut posibil înăbușirea răscocalei Boxerilor. Își exprimă totodată speranța, că vechile relațiuni amicale între Germania și China se vor reînnoi.

Impăratul german a accentuat în răspunsul său, că guvernul chinez se nu creadă a pute obține îspășire prin aceea, că a trimis pe prințul, ca să se roage de iertare. Atitudinea lui viitoare va avea să dovedească, dacă e vorba de-o pocăință neprefăcută.

După răspunsul lui Wilhelm, misiunea prințului Ciun a fost terminată. Când a eșit din palat, garda a prezentat arma și muzica în fruntea unui escadron de husari de gardă l-au petrecut la palatul, ce-i era dat pentru cuartir.

După terminarea părții oficioase s'a dus la mausoleu, depunând pe sarcofagul împăratului Frideric și al soției lui cununi.

În ziua următoare a fost invitat la dejun, fiind prezentat de mai înainte împărătesei.

Burii și Englezii.

Telegrame și epistole particulare din Africa-de-sud spun, că acolo se așteaptă în curând mari surprinderi. Burii au înaintat așa de mult, încât se află numai la o depărtare de 2 miluri de Capul Bunei-șperanțe. Pretutindenea sânt primiți cu brațele deschise de Holandezii din coloniile engleze. Cu toate crimele comise de Englezi față de »trădători«, numărul celor-ce îmbrățișează cu arma în mână cauza Burilor crește zilnic. În ziua de 15 Septemvrie, terminul ultim de grație (?) a lui Kitchener, vor înainta toate cetele bure dintr'odată înspre sud. Răscala Holandezilor din coloniile Englezilor va deveni atunci generală.

După o depeșă din Bruxella, e sigur, că Krüger va fi primit de Țar la Livadia.

Cunoscuta proclamațiune a lui Kitchener n'a avut până acum nici un efect, deși 15 Septemvrie e aproape. În 2 l. c. a fost aruncat de pe șini un tren pancerat, când se între în stațiunea Taungs, care e în potestatea Englezilor.

După »Daily Mail« generalul De Wett încă a dat o proclamațiune, prin care vestește, că toți soldații englezi prinși dela 15 Sept. încolo în statul Oranje vor fi împușcați.

Știri mărunte.

— Ziarul »Daily Graphic« află, că starea de asediu a fost proclamată la Teheran după-ce un individ s'a încercat să înjunghie pe șahul Persiei. Individul a fost arestat.

— Notabilii mohamedani din districtele Doisan, Gergeli și Chilchici (Macedonia) au cerut telegrafic concesiune dela Poartă, ca să se poată forma în corpuri înarmate pentru de-a urmări bandele de tâlhari bulgari.

— Un ucas regese dispune instituirea unui consiliu de curte și de războiu în Belgrad. El va fi compus din ministrul de războiu și încă nouă membri numiți de regele dintre coloneli și generali. Directiva pentru activitatea lui »și-o primește dela regele.

— Contra contelui Festetic Andor, fost ministru de agricultură, s'a scris concurs. Datoriile ating suma de un milion de cor.

— Mercuri înainte de prânz a ars fabrica de bumbac din Connigliano Ligure. Mulți oameni au fost grav răniți de flăcări. Un om a dispărut. Paguba 1/2 milion de lire.

— Regele Angliei a sosit în Kiel, de unde a plecat la Copenhaga. Nu 'i s'a făcut nici o ovațiune din partea publicului.

— Între Rusia și Franca decurg pertractări pentru modificarea tarifelor de vamă. Franca va face concesiuni îndeosebi în privința petrolului rusesc, ear' Rusia în privința vinurilor franceze.

— Venezuela a respins mediațiunea Statelor-Unite.

Dela „Asociațiune“.

I.

Despărțământul Solnoc-Doboca.

Oaspeți esteri au fost mulți, mai cu seamă preoți. Se spune, că și Esclența Sa episcopul diecesan era să participe, dar' în urma unei cauze urgente fu silit să plece din Gherla încă înainte de adunare cu 2 zile.

La orele 10 a. m. dl președinte și director al despărțământului Dr. T. Mihali prin o vorbire avântată a deschis adunarea generală.

Sedința.

După cuvântul de deschidere al dlui președ., dl secretar al desp. Dr. L. Micșa citește raportul comitetului cercual de pe anul expirat, din care raport se vede, că comitetului 'i-a succedat, ca prin delegații săi să înființeze până acum 2 agenturi ale desp. (una în Coruieni sub G. Muste, preot local și alta în Pintic sub A. Oltean, preot local).

Mai departe din raportul comitetului apare, că comitetul a îmbrătoșat și ideea salutară a bibliotecelor populare, făcând deja și pașii de lipsă în chestia înființării lor pe teritoriul despărțământului.

Binecunoscutul nostru folclorist dl I. Pop Reteganul, a pus la dispoziția comitetului 25 de exemplare din scrierea sa »Novele și achite«, ca o parte din ele să se împartă la țăranii, cari se vor prezenta la adunare, ear' cealaltă parte să se întrebuinteze la bibl. populare.

Conform propunerii făcute de comisiunea aleasă raportul comitetului se ia cu plăcere la cunoștință, comitetului 'i se dă absolutiu și 'i se votează mulțumită protocolară. Membrii noi s'au înscris cu totul 35 de inși: 3 membri pe viață, 23 de membri ordinari și 9 membri ajutători, încasându-se cu totul suma de 552 coroane.

După raportul comisiilor s'a cetit disertațiunea dlui Dr. Victor Bojor, prefect sem. »Despre necesitatea religiunii«.

În această disertație, lucrată cu mult zel și studiu, autorul cu argumente puternice documentează necesitatea religiei în societate și combate ateismul și curentul antireligionar al timpului modern, făcând la urmă concluzia, că baza culturii și literaturii în viitor ne este religia.

La propunerea dlui A. Lemény, protopop, întreg comitetul e reales cu aclamațiune pe un period de 3 ani.

Banchetul.

La 2 ore p. m. a fost *banchet*, la care au participat peste 70 de persoane. Când ne-am așezat la masă muzica a intonat »Deșteaptă-te Române«.

Petrecerea.

Seara a fost petrecerea cu dans foarte animată. Cadrilul și Romana

au fost jucate în 2 coloane de peste 80 de părechi. Frumosul nostru costum național încă n'a lipsit.

II.

Despărțământul Făgăraș.

Despărțământul Făgăraș al »Asociațiunii« și-a ținut adunarea generală ordinară anul acesta în comuna Copăcel, la 2 Septemvrie st. n.

Primirea făcută despărțământului servește spre cinste inteligenței și poporului din Copăcel, în frunte cu harnicul preot Valeriu Comșa, care n'a cruțat nici o osteneală și jertfă, ca să asigure un succes cât mai frumos adunării, spriginit fiind în lucrările sale de primăria comunală și de domnia învățatori.

Primirea.

Comitetul reprezentat prin Rev. dl vicar Iacob Macaveiu, ca director, Dr. Ioan Șenchea și Ioan Dejenariu, însoțiți de dl V. Macaveiu, preot și student filosof, a fost întâmpinat încă la marginea comunei Ileni de un banderiu de călăreți din Copăcel și conduși până în comună. Aici înaintea și în curtea bisericei era adunat întreg poporul din comună în haine de sărbătoare.

Preotul V. Comșa cu o vorbire aleasă și bine simțită bineventează comitetul, dorindu-'i muncă spornică.

Serviciul divin s'a săvârșit prin dl vicar Macaveiu, asistat de preoții Val. Comșa și V. Dâmboiu. După finirea serviciului divin dl vicar a ținut o predică frumoasă, în care espuse poporului în graiu ușor scopul sărbării de azi, arătându-'i în termeni poporali ce este »Asociațiunea« și ce scopuri urmărește.

Sedința.

Pe la 11 ore s'a început sedința. Sala cea mare a școlii era plină, cu deosebire de popor.

Directorul despărțământului, dl vicar Iacob Macaveiu deschide sedința prin un avântat cuvânt de deschidere.

După aceasta secretarul despărțământului, Dr. Ioan Șenchea, citește raportul comitetului, în care se ocupă cu deosebire cu înființarea bibliotecilor ambulante, cu organizarea și înactivarea agenturilor și cu introducerea conferențelor publice, spre a căror realizare apelează la conlucrarea inteligenței noastre de prin comune.

Cassarul Ioan Dejenariu citește rațiociniul.

Pentru censurarea raportului și rațiociniului se alege o comisiune pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.

Atât raportul comitetului, cât și rațiociniul cassarului se iau la cunoștință, exprimându-se mulțumită pentru activitatea de până acum.

S'au încasat cu totul peste 400 coroane.

Urmând alegerea comitetului s'au ales cu aclamațiune: dl vicar I. Macaveiu, director, ear' în comitet dnii Iuliu Dan, protopop și dnii Dr. Nicolau Șerban, Dr. Ioan Șenchea și Dr. T. Popescu, advocați.

Observ cu plăcere, că tot cu această ocaziune s'a pus basă și la o bibliotecă populară în comuna Copăcel, la care au contribuit mai mulți donatori

cu cărți, între cari amintesc pe dnii: Dr. Vasile Suciu cu peste 30 volume și Valeriu Comșa asemenea, tot cărți populare, de cuprins variat bine alese.

Ședința s'a încheiat la 3 ore d. a. prin un cuvânt al dlui director.

Participanții.

Cu durere a trebuit să observ, că din inteligența din jur au absentat mai mulți, cu deosebire preoți și învățători.

Oare d-voastră apostoli ai luminii, părinți ai poporului și conducători ai lui, numai atunci Vă aduceți aminte de popor, când e vorba a primi dela el; oare nu simțiți în conștiința d-voastră de preoți și învățători români nici o datorință față de instituțiunile românești culturale?

Sperăm, că la viitoarea adunare generală nu ne va mai fi data observa acest indiferentism păcătos și condamnat; căci atunci vom fi siliți a infiera cu numele pe toți cei păcătoși.

După adunare a urmat banchetul.

Producția.

La 8 ore seara s'a început producțiunea, care a succes foarte bine. Corul de bărbați improvisat pentru această ocaziune a cântat bine piesa »Uite mamă«, — asemenea a plăcut și »Pot-puriul românesc« cântat de orchestră, precum și declamațiunea anecdotei de Speranța »Cum gândește Ițig«. S'a jucat drăgălașa piesă teatrală »Florin și Florica« de V. Alexandri, fiind bine interpretată de domnișoara Elena Ganea (Florica), Tr. Păcală (Florin) și Constantin Toma (Paraclisierul). Rolurile au fost bine studiate și bine predate, cu deosebire paraclisierul a făcut mult haz.

Publicul a remunerat cu dese și meritate aplauze prestațiunile debutanților.

După producțiune a urmat joc animat până în zori de zi.

Mai amintesc, că în curtea școlii a decurs și o petrecere populară până seara, la care a luat parte popor și din comunele vecine. Ar fi de dorit, ca pe viitor din toate comunele învecinate să iee parte popor în frunte cu agenturile la adunările cercuale.

Astfel lucrând vom pute realiza scopurile »Asociațiunii«.

Un oaspe.

III.

AVIS.

La cunoștința membrilor esteri ai comitetului pentru petrecerea populară, ce se va aranja în 22 Septembrie a. c. se aduc următoarele:

1. Comitetul petrecerii populare s'a întregit prin domni Nicolau Căldărea, Nicolau Munthiu, Victor Păcală, Candid Pops, Petru Tincu și Lazar Tritean, ca membri interni.

2. Domni membri esteri ai comitetului sunt rugați, ca în ziua petrecerii să conducă înșiși poporul în grădina dela »Gesellschaftshaus«. E de dorit, ca poporul participant să se adune cel mai târziu la 2 ore după amiază, de oare-ce va trebui mai întâiu așezat în grupă după ținuturi pentru fotografare.

3. Poporul participant, care se va prezenta sub conducerea unui membru

intern sau estern al comitetului, are intrare liberă. Celalalt public însă va avea să solvească 1 cor. pentru acoperirea șeselor împreunate cu aranjarea petrecerii populare.

4. După fotografare vor urma dansuri naționale, apoi premiarea costumelor femeiești celor mai originale. Se vor distribui 15 premii în aur: anumit: 1 premiu de 40 cor.; 2 premii de câte 20 cor.; 12 premii de câte 10 cor. Toate premiile se vor oferi în câte un medalion de argint în valoare de 10 cor. În urmare valoarea tuturor premiilor e de 350 coroane.

Premierea se va face prin votare. Fiecare bilet de intrare dă drept la un vot.

5. În tot timpul petrecerii populare o muzică va esecuta cântări naționale.

6. Membri comitetului, interni și esteri, vor primi un insigniu (pantlică albastră la brațul stâng). Ei vor avea să îngrijească de susținerea ordinei în decursul petrecerii populare și după aceasta.

Comitetul aranjator. Secțiunea petrecerii populare:

Dr. Lemény. Dr. Beu.

Hirincile (hiringile, scumbrile).

Dintre peștii prinși în apele străine puțini sunt, pe cari să-i mănânce și poporul nostru. Intre acestia puțini sunt hirincile, pe alocurea și muscalii (rușii).

Hirincă viie mai că n'a văzut nime dintre cetitorii nostri, căci la prăvăliile de pe satele noastre ajunge numai în butoaie. Hirinca are un foale, care la margine e comprimat ca o dungă și e acoperit cu niște solzi așezați ca dinții dela ferestreu. Deschizătura branchiilor (urechilor) e mare, branchiile sunt ca niște piepteni. Pe spinare e de culoare negrie-albastră, pe capacul branchiilor are o pată roșietică, în fălci are câțiva dinți. Carnea e plină cu oscioare foarte fine. Hirincile se nutresc cu tot felul de raci mici de mare.

Patria ei cea adevărată e partea de câtră nord a Oceanului atlantic, indeosebi Marea-de-nord. Puține hirinci ajung până la țărmurii Americii și până dincolo de America aproape de Japonia. Unde se ține înainte de a se arăta la suprafața mării, nu se știe cu siguranță nici acum. Se presupune, că timpul cel mai îndelungat al anului îl petrec pe fundul mării și se desvoaltă din icrele depuse pe părțile țărmurilor mării. Pe timpul împărecherii pleacă desvoltate pe deplin în cete nenumărate înspre sud. Pe lângă Islanda, Grenlande și Spițberga nu se ved, numai dela insulele Șetland înecoace, precum și la țărmurii Norvegiei, Angliei și în Marea-baltică se arată cetele lor. Din când în când își schimbă locul, unde se arată, și atunci negustorii, cari și-au făcut magazine în apropierea acelor locuri, rămân de pagubă.

În luna Aprilie se arată deja primele cete, mai multe în Maiu și Iunie, formând pături, cari au o lungime și lățime de mai mulți kilometri. Mulțimea lor ac-

pere așazicând oceanul și o suliță aruncată în această massă de hirinci stă drept în sus. Indată-ce apar la suprafață, presentă mulțimea lor o priveliște frumoasă. Mișcările lor provoacă un sgomot ca-și-când ar căde o ploaie mare. Câte-odată se cufundă timp de 10—15 minute apoi ear' se ridică. Noaptea strălucesc ca fosforul.

Cei vechi nu cunoșteau hirinca, pentru-că ea nu trăește în Marea-mediterană. Din evul mediu însă cetim, că papa Alexandru III lasă pe la an. 1160 pe Nemți să pescuească și Dumineca și în sârbători. În a. 1164 începuseră deja și Olandezii cu pescuitul hirincilor și ocupațiunea aceasta a lor a mers tot crescând, ajungând culmea în secolul al 17-lea. Nu e mirare, că o mică țeară mocirloasă, cum era Olanda, îndrâsnia să poarte răsboaie cu țeri mari și să grămădească averi mai mari decât toți vecinii ei, dacă aflăm că cu pescuitul hirincilor se ocupau 450 de mii de Olandezi, cari câștigau după peștele acesta pe an 100 milioane de florini. Și Nemții câștigau pe timpul acela vre o 16 milioane de florini din pescuitul hirincilor. În ziua de astăzi au apucat Englezii în mâinile lor acest pescuit atât de rentabil, care le aduce venituri mai mari decât niște băi de aur.

La pescuitul hirincilor se folosesc niște corăbioare foarte lungi. Indată-ce se apropie hirincile, se aruncă niște plase mari, cari au une-ori o lungime de peste 300 de metri și sunt susținute de-asupra apei prin niște butoaie goale ear' la marginea din jos le atâră niște petri grele. Plasele acestea sunt făcute sau de cânepă, care însă nu ține făr' un an, sau de mătășă galbină, care ține și trei ani. Ele trebuie afumate, ca să nu se sparie hirincile de culoarea cea deschisă. Ochiurile nu-i ertat să fie mai largi de un poliear (șol), ca să nu se prindă de cele prea tinere. Hirincile intră cu miile în roiuri și dacă e o zi norocoasă, în două ciasuri se poate ridica plasa, căci hirincile, având capacele branchiilor (urechilor) mari se prind ușor. Peștii, cari mor iute, se scot din ochiuri, li-se taie gâtulejul, se curăță de branchii și de mațe și se aruncă în buți cu apă de mare. Se mai spală apoi încodată, se aruncă în murătură și după-ce au ajuns la magazine se așază în butoaie, punându-se tot șiruri și printre ele sare de mare. Felul acesta de împachetare l-a inventat Olandezul V. Benkelen von Biervliet (mort 1397) și Olandezii, cari se țin și astăzi de el, liferează până în ziua de azi cele mai bune hirinci, cu cari nu se pot asemăna cele dela Englezi. Francezii afumă hirincile, cari devin astfel foarte gustoase.

Pe an se prind și peste 1000 milioane de hirinci.

Hirincile dau o mâncare foarte sănătoasă. Multora nu le place gustul lor, unde sunt și prea sărate. Ca să le dăm un gust mai plăcut le lăsam câțva timp în apă, le curățim cu cuțitul de solzi, le spintecăm și scoatem șira spinării; le tăiem apoi felii, tăiem și o ceapă tot felii și peste amestecul lor punem oțet și ulei sau unt de lemn.

Școala sătească (România).

Revisoratul școlar din județul Putna a adresat învățătorilor-dirigenți din acel județ o circulară, care cuprinde în sine sfaturi, ce e bine să le urmeze și învățătorii noștri. Eată părțile mai principale din acea circulară:

Țeara noastră a progresat destul de repede în ultimii 50 ani. Dezvoltarea noastră intelectuală, morală și economică, datorită activității viguroase, ce am depus, ne îndreptățește a avea încredere și mai mare în viitor și ne îndeamnă a munci tot mai mult pentru înflorirea și binele patriei.

La acest progres, însă, în mare parte a contribuit și corpul didactic. Și, dacă mai avem încă mult de făcut, ba încă foarte mult, nu ne putem adresa decât tot corpului didactic, căci numai el singur întrunește toate condițiunile, ce se cer pentru împlinirea acestei sarcini. Numai el își întinde toate ramificațiile pretutindeni, pătrunzând în toate păturile națiunii și se confundă cu dinsele. Învățătorii de orice grad au o cultură, care le lipsește de multe ori altor organe obicnuite ale puterii, și ca atare lucrează inteligent, știu ce vor și își dau seamă de însemnătatea scopului ce-l urmăresc.

Învățătorul, în școala lui, are o chemare de pace și iubire și aceasta îi otălește misiunea, pe care trebuie s'o aibă și în afară de școală. Întocmai ca și modeștii tovarăși ai lui Christos, cari au schimbat fața lumii, ei au menirea de-a sămăna vorba cea bună printre cei săraci și ignoranți, să aducă sfat și îndemn celor mici și slabi.

Și în această ordine de idei, un câmp vast și mănos se deschide înaintea activității corpului didactic.

Eată punctele mai însemnate asupra cărora atrag deosebită d-v. atențiunea.

Isvoare de câștig în părăsire. Sătenii au împrejurul lor numeroase isvoare de câștig nefolosite sau lăsate în părăsire, fie pentru-că nu le cunosc, fie că nu-și dau seamă de ce mare folos le-ar fi. În această privință, le veți atrage atențiunea asupra prăsirii paserilor, comerțului cu ouăle, asupra laptelui și a celorlalte produse ale lui, asupra

cultivării pomilor fructiferi și-a comerțului întins ce se poate face cu fructele. Să deprindem pe săteni cu ideea de a vinde cu bani buni laptele, paserile, ouăle și fructele, căci majoritatea sătenilor au o neînvinșă repulsiune pentru ideea de-a vinde lucruri, considerând aceasta ca ceva înjositor pentru ei.

Hrana săteanului și răspândirea cartofului. Cu toții știm, care e hrana săteanului nostru: mămăligă — adeseori făcută din porumb stricat, îmbolnăvindu-i de pelagră — ceapă, usturoiu, mere putrede, ferte, etc. Cultivarea cartofului și deprinderea săteanului de-a se hrăni cu el, 'i-ar aduce un imens folos, căci are o valoare nutritivă mult mai mare ca a alimentelor espuse. Apoi cultivarea cartofului e mult mai rentabilă și mai asigurată pe timpuri de secetă. Luptați dar' fără preget să se popularizeze cartoful printre țărani și veți fi făcut foarte mult în această privință.

Cultivarea legumilor. Astăzi cultivarea legumilor formează monopolul aproape exclusiv al grădinarilor bulgari (în România dar' și la noi pe alocurea. Red.) E dureros să vezi că săteanul nu are în împrejurimile casei lui măcar o brazdă de ceapă, ci o cumpără dela străini. Aproape 60.000 străini scot din țeară 20 milioane lei pe fiecare an. Înființați societăți cooperative pentru încurajarea și dezvoltarea grădăriei printre sătenii noștri. Faceți o propagandă energică și neîntreruptă pentru înmulțirea și reușita lor.

Cultura plantelor și a fânafelor artificiale. Cultivarea luțernii, trifoiului și altor plante de nutreț ușurează mult pe săteni în hrana și creșterea vitelor, mai ales pe timp de secetă. Circulara onor. minister relativă la condițiunile culturii pământurilor școlare arândate nu trebuie s'o perdeți din vedere.

Facerea lucrurilor de prima necesitate. Săteanul în timp de iarnă n'are aproape nici o ocupație. Aceasta constituie pentru dînsul o îndoită pagubă pe deoparte că nu câștigă nimic și pe de altă parte lipsa de ocupație îl duce în mod fatal la cărcimă ce se omoare vremea. Dar' cărcima îi omoară sănătatea, liniștea căsii și folosul muncii lui de vară. Să deprindem pe sătean

a lucra în timpul iernii: furci de lemn cari ne vin din Brașov și din Bulgaria, rogojini, doniți, cofe, albi, frânghii, obiecte de paie, de papură în genere, perii, cismăria, cojocăria, sumănăria, dogăria, rotăria, jucării și păpuși pentru copii etc. Să luptați ca lucrarea îmbrăcămintei să rămână tot în casa lui, ear' nu să se înlocuiască cu produse proaste ale industriei străine.

Înființarea de prăvălii la sate de către săteni pentru desfacerea produselor muncii lor. Se știe că mai tot ce are țeranul de prisos îl duce de vânzare la țirg. Acolo, alt țeran cumpără același lucru din mâna străinului cu preț îndoit. De ce acest câștig în mâna străinului? Fiind prăvălii în sate, sătenii vor fi scutiți de pierderi de vreme pe la orașe, de cheltuieli zădarnice și de exploatarea celor necinstiți.

Înființarea de bănci populare și societăți pentru dezvoltarea spiritului de asociație. Sînt de nevoie bănci populare, în cari aproape fiecare sătean să poată cotisa cu ceva și în același timp să fie ajutat în cas de nevoie pentru a scăpa de cămătari și spoliatori. Să facă asociații pentru închiriere și cumpărare de mașini și unelte agricole, pentru îmbunătățirea locurilor băltoase etc., pentru arândarea moșilor etc. etc.

Școli de adulți și adulte. Învățătorii prin aceste școli pot fi folositori agenți de propagandă în favoarea creării școlilor elementare de agricultură și meserii, și prin inițiativă privată. Învățătoarele pot da sfaturi igienice sătenilor asupra hranei, îmbrăcămintei, menagiului, creșterii copiilor, sfaturi asupra boalelor, medicamentelor elementare, asupra croielii și facerii hainelor, etc. etc.

Înființări de cantine școlare. Cantinele școlare sînt de mare folos, pentru a atrage copiii sătenilor la școală, fără amendă, și a-i învăța a se hrăni mai cum se cade. Opera cantinelor poate fi completată prin creări de mijloace de ajutor pentru haine, cărți și rechizite școlare copiilor săraci.

Creșterea gândacilor de mătășă și stupăritul. Altă dată aceste erau în floare. Astăzi aproape au dispărut. Și ce poate fi mai ușor și cu cheltuielă mai puțină decât aceste două ocupațiuni? Cercurile

SALAMA SĒCUIULUI.

Pentru omul dela sate o mîncare mai aleasă, Fie dintre cele bune, tot îi pare curioasă. Căci nu știe s'o gătească, și de cumva e gătită Lui nici atunci nu-i convine, căci ar vrea să fie friptă, Bună-oară chiar salama, cum o iei din prăvălie Nu-i mai faci nici o găteală, ci o pui pe farfurie, Și o tai felii subțiri și-o mîncăci în bună pace, Căci este gătită gata, și ori-oine așa face.

Numai un SĒcuiu, sĒrmanul, care plecând la oraș, S'a oprit lâng-o boltiță cu salamă și cărnați. Și se uită lung la marfa, așezată spre vânzare, Ba întrebă chiar boltașul, dacă marfa-i de mîncare? Căci sĒrmanul de SĒcuiu, așa ceva n'a văzut Și pe lângă toate acestea era și nepriceput.

Boltașul îndată vede, cu cine are a face, Și îi ese înainte, zicĒndu-i: pofteste băcsi, Căci am marfă foarte bună, poți alege ce poftesti, Așa marfă de-i lua, știu bin' că mă pomenești. Și SĒcuiu nu se trage, ci se bagă în prăvălie, S'apucă și țirgăște, nu așteaptă să-l îmbeie, El anume ia salamă, bucată ce-a fost mai mare,

Și-a plătit-o fără vorbă, dând pe ea bune parale, Și pe când era să plece, stă pe loc și se oprește, Căci întreabă cum s'o mance, căci așa crudă cum este 'I-se pare o poveste, el sĒrmanul nu știa, Că salama și nefriptă o poate omul mance.

Boltașul fără zăbavă, îi spune totul ce știe, Că salama să o taie, feliuțe 'n farfurie Și frumos să-i ia pelița, și s'o mîncăce cu ceapă, Și de nu va ave vin, poate bea după ea apă, Ba oțet mai poate pune, c'asa fac pe la oraș, Pun oțet, ardeiu și ceapă, mai zice acel boltaș.

Dar' SĒcuiu din atâtea, ce s'aleagă, zĒu, nu știe, De aceea el se roagă de boltaș, ca să 'o scrie, Căci de nu, poate să-și uite, și n'o mai poate mance Ș'atunci zĒu, ar fi prea mare, pentru dînsul paguba.

Boltașul meu îl ascultă și îi face un bilet, Pe care SĒcuiu-l pune în șerpar și se ia 'ncet, Cu salamă subsuoară, își ia drumul către casă, Și precum mergea el singur, vede lâng'un birt o masă Ear' la masă se afla, un SĒcuiu din satul lui, Și încă un cunoscut, chiar vecinul dumniului.

culturale, ce se vor înființa cu începerea noului an școlar, vă vor fi de mare folos pentru învățarea acestora, dela cei cari le cunosc mai bine.

Lupta contra cărcimii. Convingerea d.-v. este destul de formată în acest sens. Următoarea frasă e destul de hotărâtoare: »Cărcima este vrășmașul săteanului» din toate punctele de vedere.

Inființarea de bibliotecă populară. Inființarea de coruri vocale cu sătenii și sătencele. Aceste sunt puternice mijloace de cultură intelectuală și de ocupație în timpul sărbătorilor, pentru a le răpi ducerea și șederea la cărcimă.

Eată programul de muncă, pentru viitorul an școlar. Să nu vi-se pară greu și nerealisabil. »Toate lucrurile la început par grele», zice un proverb. Cer dela d.-voastră acest spor de muncă, căci dascălul bun nu trebuie să fie bun numai între cei patru păreți ai clasei. Sfera de activitate, de acum înainte, trebuie să fie mai mare. Nu uitați nici un moment că d.-voastră, fiecare în colțul seu, sunteți propagatorii cei mai aprigi ai ideilor naționale, încălzitorii patriotismului și luminătorii poporului, sunteți elementul cel mai inteligent pentru ridicarea stării economice a țării.

La realizarea acestui program trebuie să muncim cu toții, dela mare până la mic, fiecare în cercul puterilor sale.

PARTEA ECONOMICĂ.

Povețe pentru apărare împotriva gărgărițelor, cari sfredelesc mugurii.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu», cu considerare la daunele ce le fac economilor noștri *gărgărițele*, cari sfredelesc mugurii, traducând tractatul de mai jos, dorește a sări în ajutor cultivătorilor noștri de pomi făcând cunoscută gărgărița, cât și măsurile de luat pentru stîrpirea ei.

Stricăciunea. Producenții de poame cunosc foarte bine faptul, că primăvara unii boboci de măr nu se

deschid pe deplin, ci marginile lipite de olaltă ale petalelor alcătuiesc o căpsulă, se fac negricioase (brune), se uscă și în cele din urmă cad. Pe pînă primăvara deasemenea vedem adese-ori o altă apariție, anume că unii muguri nu se desfac, ci uscându-se tot mai mult, pier; ultimul lucru — de cumva nevoea nu e prea mare — mai rar îl bagă de seamă economul, căci mugurii pustiți nu bat așa la ochi, ca bobocii bruni ofiliți.

Desfăcînd un astfel de boboc de măr sau un mugur de pînă nimic, găsim în lăuntrul lui un verme de mărimea unui grăunte de urez, fără picioare, care nu e decât larva gărgăriței sfredelitoare și pricinuitoarea pagubii.

Larva aceasta în mugur, respective în boboc mai târziu se preschimbă în *gogoasă* (păpușă), care în stare de odihnă fiind nu se nutrește și nu-și schimbă locul; din gogoasă se desvoaltă gărgărița.

Gărgărița. Din mugurul de pînă și din bobocul de măr nu se desvoaltă același soi de gărgărițe, ci în bobocul de măr se desvoaltă *sfredeleacul de măr* (*Anthonomus pomorum*), în mugurul de pînă, *sfredeleacul de pînă* (*Anthonomus piri*). Eată cum se pot cunoaște mai deaproape:

Sfredeleacul de măr (a) este un gărgăriță mărișoară, cât un simbur de măr; partea dinainte a capului e foarte prelungită înainte, lungimea (fără bot) 3.5 mm. Coloarea ei e roșietică închisă; în partea dinapoi, a acoperitoarelor aripilor (elitre acoperitoare) se vede câte o pată curmezișă mai luminoasă, care se începe pe la mijlocul marginii din afară a coperitoarii de aripi și se tot îngustează pieziș pînă ajunge la linia mijlocie, așa că fașia aceasta alcătuiește un unghiu în formă de V deschis spre

cap. Pata curmezișă e de culoare negricioasă și încinsă cu mai multe mănunchiuri de peri albi ridicăți.

Sfredeleacul de pînă seamănă mult cu cel dinainte, dar e ceva mai mic și mai trunchios și fașia, pata curmezișă ce se află pe aripile coperitoare, nu merge pieziș, ci drept (vertical) spre linia de mijloc.

Modul de traiu. Sfredeleacul de măr primăvara de timpuriu (încă în luna lui Aprilie, sau dacă e cald încă mai de vreme) își părăsește cuibul (între crepături de scoarță, frunze, sub bruși) și se urcă pe pom, unde după împărechere femeiușca face o gaură (h) cu capul seu prelungit, de o latură a bobocului floarei în desvoltare, și depune în ea un ou de mărimea unui fir de mac, de culoare surie. Din ou ese

larva sau vermele (f și g), care se nutrește din boboc, și crește pînă ce se prefacă gogoasă (c, d și e), ear' mai în urmă își ia de nouă forma de gărgăriță. Gărgăriței îi trebuie dela eșirea din ou pînă la deplina desvoltare timp foarte scurt, 3—4 săptămâni. Gărgărița toată vara roade frunzele pomului, ierneză și în primăvara următoare caută pe femeiușcă în scopul împăcherii.

Modul de viațuire a sfredeleacului de pînă seamănă cu al celui de mai nainte, cu deosebirea, că femeiușca nu atacă bobocul pînului, ci mugurul, în care își depune oul; așa în vreme ce larva sfredeleacului de măr nimicește numai un boboc de măr, pe atunci larva sfredeleacului de pînă nimicește un mugur întreg, de regulă cu mai mulți boboci și o mulțime de frunze.

Apărarea. Împotriva gărgărițelor sfredelitoare demuguri ne putem apăra așa, că pîndim în zilele mai calde de primăvară (la începutul lui Aprilie, sau

Cât ce-l vede, el îi strigă: tu ești András? jó estét!
Áldjon isten Sándor bácsi, hai că de mult te aștept,
Hai și gade tu la masă, și să ceri un cop de vin,
Ca să bem noi împreună, doar de-aceea 'ți-s vecin.

Și se pune lângă masă, cu salama lângă el,
Și pe când ei se cinstesc, un afurisit cățel
Pune gura pe salama, și o ia la sănătoasă,
Ei nici griji n'aveau de alta, ci de stiola de pe masă,
Dar' unul din ei observă, și se scoală de vestește
Pe vecinul lui, zicîndu-i: că salama nu mai este.

Ba-l îndeamnă să alerge după boala de cățel,
Haida! Mișcă mai îngrabă, să ne luăm după el.
Taci, mîi András, stai pe pace, că tot nu-l poate mânca,
Doar' biletul dela boltă este încă 'n mîna mea.

Și cățelul tot nu știe, ca să-l taie feliuțe
Ba nu are nici ardeiu, și-o să-l mînce cu peliță,
Și dacă s'a mbolnăvi, el s'ermanul va vedé,
Căci eu unul știu prea bine, că nu îi voi ajuta.

București, Iulie 1895.

Ioan Cîndea.

FELURIMI.

Cum împedecă pădurile incurile și secarea isvoarelor. K. von Fischbach, silvicultor-șef în Sigmaringen, a început încă dela 1889 a atrage luarea aminte a unui fel de lucrare a pădurilor, care trecuse nebagată în seamă.

Eată ce zice el: Rădăcinile și rădăcioarele pîntrînd deoparte și adînc în pămînt sorb apa trebuitoare copacului. Dacă tăiem copacul sau dacă piere, rădăcinile acestea putrezesc începînd dela coajă și în locul lor rămân niște găuri cari potricălesc pămîntul în toate părțile pînă la mari adîncimi, făcîndu-l să samene cu un burete de spălat.

Cînd plouă, apa pîntrînd prin aceste găuri în mare cîtățime și deci pădurile opresc revărsările; totodată apa aceea hrănește isvoarele și deci pădurile fac să nu sece fântănilor, isvoarele și riurile chiar pe vreme de secetă.

Se credea pînă acuma, că mai ales mușchii împedecă revărsările. E adevărat, că așternutul de mușchi oprește oareși-care cîtățime de apă de ploaie. Dar' această parte e neînsemnată față cu cea care pîntrînd în găurile rămase în urma putrezirii rădăcinilor.

Negreșit că prin esplicația lui Fischbach pricepem mai bine rolul pădurilor și folosul lor, precum și lipsa cea mare de a le cruța și de-a planta păduri pe coastele goale.

dacă primăvara e foarte călduroasă, încă la finea lui Martie), când se împerechează gărgărițele pe ramuri și le scuturăm pe un lepedeu sau cenușar întins sub pom și apoi le opărim cu apă ferbinte. De oare-ce femeiușca are lipsă de mai multe zile, ba chiar și de 2 săptămâni pentru a-și depune ouăle, trebuie să repețim de mai multe ori lucrarea de mai sus și să o continuăm până-când scuturând pomul, nu va mai căde nici o gărgăriță.

Ca să stărim și gărgărițele, ce ar mai rămâne cumva în vieață, toamna (în decursul lui Septembrie) facem în jurul trunchiului aproape de coroană o legătură de fân sau de paie și gărgărițele cari se adună aici la iernat în decursul iernii (în Decembrie, Ianuarie) le ardem împreună cu legătura.

Budapesta, Martie 1899.

Stațiunea ung. reg. de stat entomologică.

Deosebita specii de gunoiu.

Puține ținuturi sînt la noi, în cari pămîntul se nu aibă lipsă de gunoiu. Ba sînt unele cu pămînt mai sterp și neroditor, unde nu se poate produce mai nimica fără o gunoie îmbelșugată. În asemenea ținuturi apoi gunoiul este adevărata *baia de aur* a economului, baia, care dă isvorul de lipsă la nutrirea plantelor cultivate în economia câmpului. Pe unele locuri, pămîntul supus culturii bucatelor sau plantelor de nutreț, îl putem asemăna cu un sac plin de făină. Dacă tot luăm din acesta, ear' de pus nu mai punem nimica, este îndeobște cunoscut, că odată dăm de fund. Așa se întîmplă și cu pămîntul! Dacă tot luăm de pe el, în tot anul bucatele de lipsă pentru nutrirea oamenilor, sau că luăm nutrețul de lipsă pentru nutrirea animalelor de casă, ear' de gunoi nu-l mai gunoim, odată numai ce seacă și se împuținează și roadele de pe acela.

Când am lăsa roadele, cari se produc din pămînt, ca să se nimicească neadunate tot acolo, după-cum se întîmplă aceasta pe unele locuri în țările necivilizate și sălbătice, pămîntul nu ar avea mai nici o lipsă de gunoiu, căci plantele prin nimicirea lor de acolo, împrăștiie totodată și sîmînța de lipsă pentru viitoarele plante și astfel își asigură generațiunea din an în an, ear' prin foile și trunchiurile lor gunoese și îngrașă totodată și pămîntul acela, pe care au crescut.

În lumea plantelor și a unor animale, vieața și moartea nu sînt nimicirea totală, ci în cele mai multe cazuri numai schimbarea materiei și a formei. Legea vecinică a naturii nu este alta, decât schimbarea și crearea continuă a nouelor specii de plante și animale. În lumea minerală sau a petrilor încă se întîmplă unele schimbări, de pildă: sfărămarea petrilor în nisip și prefacerea acestuia în pămînt roditor, dar' schimbările acestea așa se întîmplă de încet, încît omul abia le poate băga în seamă.

Peste tot gunoiu numim toate acelea materii, cari sau servesc de-agata plantelor nutrimentul, sau ridică prin înriurirea lor puterea roditoare a pămîntului. Gunoiul este după-cum își

trage și obârșia din lumea animală, sau vegetală (a plantelor), sau minerală. Gunoiul provenit dela cele două dintăiu se numește *organic*, fiindcă provine din organele moarte ale animalelor sau plantelor, ear' cel din urmă se numește *anorganic*, fiindcă mineralele nu au organe.

Gunoaiele se impart mai departe în alte două părți, și anume: în gunoaie absolute și relative. Gunoaie absolute se numesc acelea, cari cuprind în sine partea cea mai însemnată a nutrimentului, de care plantele au trebuință și pe lângă aceasta prin descompunerea lor încălzesc totodată și pămîntul și-i dau puterea de lipsă, de-a putea reține apa și căldura în sine. Astfel de gunoaie sînt: gunoiul din grajd, mustul de gunoiu, escrementele omenești, compostul și gunoiul verde.

Gunoaie relative (adecă în parte) se numesc acelea, cari cuprind în sine numai o parte mică a nutrimentului, de care plantele au lipsă, sau că nu conțin nici un fel de nutriment și nu înriuresc mai cu nimica nici la îmbunătățirea pămîntului. Astfel de gunoaie sînt: varul, sarea, cenușa, guano ș. a.

Nutrimentul plantelor constă din zece elemente (materii) mai însemnate, cari sînt: oxigenul, azotul, nitrogenul, carbonul, ferul, sulfurul, chaliu, magneziul și varul. Fiecare din acestea trebuie să se afle într'un pămînt, ca acesta să poată fi roditor. Pe unele din aceste elemente le produce însăși natura, fără întervenirea omului. Astfel oxigenul și nitrogenul se află cu prisos în apa de ploaie. Carbonul se produce în aer, prin răsufarea contrară a animalelor și a plantelor. Sulfurul (pucioasa), ferul și magneziul se află cu prisos în fiecare pămînt. Nu se află de prisos, ba în unele pămînturi chiar lipsește azotul (leșia), chaliu (cenușa), fosforul (grăsimea) și varul. Acestea trebuiesc apoi adăose pămîntului, dacă voim, ca acesta să devină roditor.

Azotul se află într'o măsură mai mare în gunoiul animalelor din grajd. Cenușa nu se află mai de loc în gunoiul animalelor din grajd, de aceea ea trebuie adăosă pămîntului pe cale măiestrită. Tot așa nu se află nici grăsimea, care trebuie adăosă prin pregătirea de compost.

Pe când pentru unele plante gunoiul are o înriurintă foarte binefăcătoare îndată în anul întăiu, precum e la cucuruz, napii de nutreț, rapiță și mazărice, pe atunci la spicoase în anul întăiu gunoiul poate avea o înriurintă mai mult păgubitoare, cu deosebire pentru formarea și dezvoltarea grăunțelor. Tot o astfel de înriurintă o mai poate avea gunoiul și în pămînturile nesi-poase, unde pe timp de secetă poate arde și nimici prin căldura lui plantele cultivate pe acelea.

De aceea economul harnic trebuie să cunoască bine natura pămîntului seu, pe care voește a-l gunoi, precum și plantele, ce voește a le cultiva după gunoiu, ca acesta să poată avea o înriurintă binefăcătoare, ear' nu păgubitoare asupra sîmînăturilor cultivate.

În unele ținuturi, după-cum am zis și la început, producerea unui gunoiu bun de vite este o recerință de cea mai mare însemnatate pentru plugărit, dela care atîrnă mai totdeauna buna reușire

a recoltelor (culesurilor). Ca să putem produce un gunoiu bun, avem lipsă de trei lucruri mai însemnate. Acestea sînt: vitele, nutrețul acestora și așternutul.

Cel mai bun așternut de gunoiu sînt paietele bucatelor. Când economul nu are nutreț destul pentru nutrirea vitelor, atunci o parte a paietelor se întrebunțează mai întăiu singure sau amestecate cu fân, ca nutreț și numai după aceea se aștern sub vite. În lipsa paietelor se mai întrebunțează ca așternut și paietele de bob, de mazărice, de cartofi, apoi rogozul, papura, frunzele de arbori ș. a., dar' acestea neavînd goluri așa mari în lăuntru, ca paietele bucatelor, nu pot absoarbe toate părțile moi ale gunoiului și astfel mai mult sporesc materia uscată a aceluia. De aceea ele nici nu prea putrezesc în platformă (grămadă), ci mai mult stau uscate sau mucezite.

Așternutul se lasă sub vite, până-când golurile aceluia s'au umplut cu părțile moi ale bălegarului și ale udului. Atunci se ridică și se cară pe platformă. Căratul gunoiului pe platformă trebuie să se facă cât mai în grabă și cu multă grijă, căci la din contră se perde o parte însemnată de amoniac și alte materii nutritoare din el. (Va urma).

Prăsirea galițelor.

Fasanii.

(Urmare).

Dacă fasanul ouă, dar' nu clocește, punem să clocească ouăle găini comune pitice, dar' nu de cele mari, căci acestea ar zdrobi cu greutatea trupului lor ouăle cele mici ale găinii de fasan. Găina de fasan de comun începe a oua în primele zile ale lui Martie și ouă tot a doua zi, până are vre-o 8—20 bucăți, când apoi pausează 8 zile. Ouăle sînt a se lua din cuib în fiecare zi așezîndu-le în tărîțe, la loc răcoros. Luarea ouălor din cuib se face în timpul nutriții găinilor. Este consult, că în fasanariu să între tot una și aceeași persoană, ca să se dedee și fasanii.

Sub o găină engleză de Bantam sau alta comună pitică se pun pentru clocire 12 ouă.

Clocirea ouălor de fasan cere timp mai îndelungat ca a ouălor de găină, de aceea se întîmplă une-ori, de găinile comune vîzînd, că în 20—22 zile nu es puii, părăsesc cuibul. E deci de lipsă, ca să mai avem vre-o clocă sau două pusă să clocească mai tîrziu, ca la timp să putem pune sub acestea ouăle părăsite de cloca cea dintăiu. Fasanii eșiți din ouă clocite de găini obicînuite își însușesc încâtva firea mai blîndă a acestora. Găina comună se aseză cu puii sei de fasan într'un loc despărțit prin un rociu de sîrmă și împreunat cu locul deschis, unde puii se pot mișca liber și unde se pot reîntoarce sub aripile clocii. Puii de fasan cunosc vocea clocii și fiind chemați, o urmează. Nutrimentul cel dintăiu al puilor este un aluat făcut din pîne, din ouă ferte tare și mărunchite, sau din ouă de furnică. În tot cazul trebuie să capete la început ouă de furnică. Vrînd să adunăm ouă de furnică (păpușile lor, saci), merg 2 inși în pădure, avînd o lopată și un sac de

până. Unul dintre ei acopere furnicatul cu sacul deschis, celalalt ridică cu lopata în furnicar, furnicile intră în sac, a cărui gură se leagă apoi. Fiind furnicile în sac, se pot ușor aduna ouăle din furnicari.

Ouăle de furnică fiind foarte iritante, nu e bine să li-se dea puilor prea multe deodată. Apa de beut să fie tot proaspătă.

După 14 zile începem să amestecăm în nutrețul puilor grăunțe de grâu, după o lună le dăm din aluatul amintit odată pe zi, pe când grâu le dăm de trei-ori. După 2 luni le cresc cocoșilor celor tineri penele din coadă, ear' gănilor cresc în timpul acesta, văzând cu ochii. În timpul acesta sunt toți bolnavicioși. Trecând peste aceasta, puii părăsesc cloicile și pot fi nutriți numai cu orz, ovăși și hrișcă. În locurile cu vii multe li-se pot da puilor de fasani și drojdia de vin. Ei mănâncă bucuros și morcovi, salată crudă și ceapă măruntă.

(Va urma).

Reghianul.

Din traista cu povețele.

— Întrebări și răspunsuri. —

Întrebare: Vă rog să-mi comunicați în prețuita noastră »Foaia Poporului« un leac în contra negeilor la vite. Dobârca, în 30 Iulie 1901.

Niculae Toma, măsur.

Răspuns: Am căutat anume în »Veterinarul de casă«, de Cornea, după un astfel de leac, dar' nu am aflat. Fiindcă anul trecut încă s'au pus mai multe întrebări cu privire la stăpînire negeilor dela oameni și vite, în numărul 13 s'au dat mai multe răspunsuri, și anume: un abonent recomandă arderea negeilor cu iască aprinsă, al doilea recomandă scobirea negeilor cu un ac până curge sângele și apoi presărarea acestora cu sare de lămâie, ear' al treilea recomandă spălarea negeilor și apoi storsul de laptele cânelui pe ei.

Pe lângă acestea noi îți mai recomandăm și legatul negeilor pe la rădăcină cu câteva fire de păr de cal și strinsul acelor pe toată ziua până-ce se uscă și cad.

Întrebare: Mă rog, ca să-mi se dea un sfat, cum se poate desvêța de nărav o vacă, care dă cu piciorul la muls? Vaca e bună de lapte și-mi pare rău să o vînd, dar' de acest nărav rău n'o pot desvêța, deși a făcut acum a patra-oară.

Bozovicu, în 20 August 1901.

Abonentul 4075.

Răspuns: »Năravul dela fire, n'are leuire«, după-cum zice și un vechiu proverb românesc. Cu toate acestea poți cerca, ca pe timpul mulsului să împiedeci vaca. Împiedecatul îl poți face cu unul din picioarele dinainte, și anume: iai un ștreang ceva mai moale, cu care legi piciorul de dinainte pe deasupra unghiei și apoi încovăindu-l înderēt il legi astfel deasupra genunchiului și o lași ca să stee numai pe trei picioare. În starea aceasta nu mai poate da cu piciorul și pe încetul se desvêța cu totul. Până-când vaca se dedă cu starea aceasta, economul trebuie să stee puțin ca răzim lângă ea. Însumi am văzut făcându-se împiedecatul acesta la bivolițe, cari nu voiau să lase laptele și năravul le-a trecut după 2—3 zile. I. G.

SFATURI.

Pepeni și lubenițe pe iarnă. Pepenii și lubenițele cu coaje groasă, coaptă-toamna târziu se rup cu cotoras cu tot, se șterg bine cu o cârpă subțire și se așează într'o ladă cu cenușă cernută, astfel că pepenii să nu se atingă unul de altul. De asupra lor vine apoi un strat gros de cenușă și la urmă punem acoperemântul. E de însemnat, că numai în pivniță stau. În modul acesta se conservă pepenii și lubenițele până iarna târziu, fără să-și schimbe gustul.

Pachetarea poamelor. Ca să căpătăm prețuri bune pentru poamele, pe cari le trimitem în afară, trebuie să fim cu deosebită băgare de seamă la pachetarea lor. Cele mai fine, indeosebi pere cu coaja moale, să se pacheteze numai în lădițe (până la 10 chlgr. bruto), nu în coșulețe. Poamele se învelue fiecare separat în hârtie de mătășă așezându-se cât mai aproape unele de altele, ca să nu se scuture. Locurile dintre ele se astupă cu fășiute de hârtie, de care punem și pe fund și de-asupra. Celelalte poame se pacheteze în lădițe sau butoiașe (până la 50 chlgr.) în modul următor: Lădița se cuptușește pe fund și pe margini cu hârtie, poamele se așază apoi frumos una lângă alta, formând pături. Să avem grije, ca coadele să nu vatem coaja lor. Așezând astfel pătura după pătură, cea de de-asupra se treacă puțin peste dunga lădiței. Scuturăm foarte încet lădița, pune apoi hârtie și de-asupra și batem coperișul. Pachetate în felul acesta, pătura de-asupra și cea de-desupt suferă puțin, dar celelalte stau bine și ajung nevătămate la locul de destinație.

Curățirea petelor de unsoare din obiecte de piele se face cu o parte spirt de salmiac și zece părți de apă.

Curățirea sobelor de fer. Plăcile murdărite și ruginite dela sobe (plătene) se fac ca noue, dacă vîrsăm pe ele, până sînt încă calde, apă de soda și le spălăm apoi cu săpun de rășină. Câteva minute după aceea le frecăm bine cu nêsip fin și le mai spălăm încă odată cu sodă și săpun. La urmă le periem, frecăm cu hârtie și un petec de postav.

Știri economice.

Cursuri pentru funcționari auxiliari de postă și telegraf. Începînd cu 15 Octomvrie se vor deschide cursuri de șese luni pentru funcționari auxiliari de postă și telegraf. Acestia intrînd în serviciul statului, se vor împărtași de salar dela 1000—1400 cor. și bani de cuartir. Terminul de concurs e 30 Sept. a. c., avînd a se înainta rugărilor prin primpretorul, resp. primarul comunei urbane la direcția postelor și telegr. în al cărui raion e comuna, în care locuiește petentul.

La aceste cursuri se primesc: 1. în primul rînd suboficieri, provezuți cu certificate, cari sînt îndreptățiți pentru de-a primi funcțiuni mai mici conf.

§. 5. art. de lege II. din 1873. 2. Bărbați angajați ca magistrii postali sau espeditori de postă și telegraf, cari au 4 clase gimn., reale ori civile. 3. Alți bărbați, cari au aceeași pregătire și au trecut etatea de 18 ani și 4. neînșinuându-se destui de cei de sub 1—3 se primesc și tineri cari au împlinit 16 ani, avînd aceeași pregătire. Pentru primire se mai cere încă să fie cetățean ungar, să nu fi trecut peste 35 ani, să știe perfect ungurește, să aibă o vieță nepătată și să fie sănătos. Înșuirea din urmă se va dovedi cu un atestat medical. Ascultătorii cursului plătesc o taxă de 20 cor., de care sînt scutiți suboficierii provezuți cu certificat.

Starea sîmînăturilor. Cucuruzul, indeosebi soiurile târzii, e frumos. În ținuturile cu pămînt nêsipos s'a început culesul. Recolta va fi mulțumitoare, afară de locurile, unde s'au ivit gândaci. Recolta cartofilor e pe alocurea bună, pe alocurea, unde a fost secetă, slabă. Soiurile târzii s'au recules. Legumile au dat o bunicică recoltă. Soiurile de varză s'au dezvoltat bine, unde a plouat la timp. Otavă a fost aproape pretutindeni puțină. Viile stau bineșor, pe alocurea bine, cu toate-că peronospora și putrezirea strugurilor a bîntuit și anul acesta. Mai rău e în Ardeal. Pomii vor da în cele mai multe locuri o recoltă slabă.

Oprirea esportului de vite din Sîrbia. Din Budapesta i-se comunică ziarului »Neue Freie Presse«, că la țirgurile de vite din ultima sîptămînă n'au fost mai de loc vite din Sîrbia. Din 2734 vite cornute numai nouă erau de proveniență sîrbă.

Causa acestei lipse neobicinuite este măsura luată de guvernul sîrbesc, care a opus împedecării parțiale de import decretată de guvernul ungar o împedecare completă a vitelor din Sîrbia în Ungaria.

Acum 14 zile au fost scoase din piață 623 capete de vite sîrbești, pentru-că un bou a fost recunoscut ca tuberculos. În consecință ministrul agriculturii din Ungaria, dl Darányi a interzis, pe baza legii contra epizotilor, importul de vite de proveniență din districtul Belgradului, de unde s'a constatat că se aduseseră vitele bolnave.

La această măsură, guvernul sîrbesc a răspuns oprind cu totul esportul de vite cornute.

Concursuri de mașini agricole în România. Începînd cu anul acesta, se vor organiza în fiecare an, la epocile potrivite, concursuri de mașini agricole la fermele model ale statului.

Aceasta în scop ca cultivătorii noștri să poată alege mașinile agricole cele mai proprii și mai bune.

Oficiile postale. Ministrul ung. de comerț a făcut un proiect privitor la reforma oficiilor de postă. În acel proiect între altele se zice, că în fiecare comună unde se află cel puțin 300 suflete, se va înființa un oficiu postal. Astfel numărul total al postelor se va urca la 28.000.

CRONICĂ.

Un dar frumos. M. S. Regina României a binevoit a trimite dlui Vincent Babeş la Budapesta, cu ocazia nunţii sale de argint, portretul. Seu reprezentându-o la maşina de scris. Portretul M. Sale are următoarea dedicaţie: »Munca noastră, partidul nostru. Carmen Sylva«.

Protopopul Turdei. Duminecă a fost hirotesit întru protopresbiter alesul protopop al tractului gr.-or. Turda, preotul *Iovian Muréşan*, fost până acum paroh în Tresnea (tractul Unguraşului).

Sfinţire de cruce cu răstignirea. Ni-se scrie de pe Valea-Almaşului: În 11 Aug. a. c. s'a făcut în Cuzeplac sfinţirea unei cruci cu răstignirea. Serviciul bisericesc a fost săvârşit de dl Vasile Pop, protopop cu o asistenţă mare de preoţi. Mulţime de popor a luat parte, chiar şi din satele învecinate. Cântările au fost executate de corul din Nestia condus de învăţătorul Ioan Pop. — După serviciul divin s'a făcut sfinţirea crucii. La urmă dl protopop a ţinut o cuvântare avântată, ascultată fiind cu multă evlavie. După ceremonial toţi oaspeţii de faţă au fost invitaţi la masă, la preotul din loc.

Tot cu ocazia aceasta în favorul bisericii s'a aranjat şi o reprezentaţie teatrală urmată de dans, care a succedat peste aşteptare de bine.

Cu privilegiul acesta venim să lăudăm pe bravii credincioşi din Cuzeplac, cari deşi oameni săraci şi puţini, 40 familii, nu retrag nici o jertfă materială dela biserica lor. Înainte cu şese ani şi-au zidit biserică frumoasă, provăzându-o cu toate cele de lipsă, lângă biserică au ridicat acum crucea cu sf. răstignire. Meritul netăgăduit în interesarea pentru biserică este al preotului local Ioan Galisiu, care îşi pricepe chemarea pe deplin.

Cel mai bătrân oaspe.

Din statistica lunii Iulie. În luna lui Iulie s'au născut în toate ţerile coroanei ungare 59.415 copii vii şi 1220 morţi. În etate sub 7 ani au murit 19.926, peste 7 ani 17.360, cu totul 37.286 morţi. Mai mulţi s'au născut dincoace de Tisa, mai puţini în Bănat. Dintre morţi, cei mai mulţi au fost dincoace de Tisa, cei mai puţini în Transilvania.

Căsătorii s'au încheiat 6572, cele mai multe dincolo de Tisa, cele mai puţine dincolo de Dunăre. — Pentru străinătate s'au dat în această lună 6659 paşapoarte (pentru America 2358, România 2237). Cele mai multe paşapoarte s'au cerut în comit. Sibiu (473), Zemplin (471), Scepuş (420) şi Şaros (414).

Focuri au fost 1488 în 1150 de comune, păgubind 3160 de proprietari cu 2 mil. 938.230 cor. Cele mai multe focuri au fost în comitatul Pestei şi al Torontalului.

Fulgerul ca medic. În comuna Német Şaroslak (Bănat) a trăsnit în casa ţeranului Vil. Volf, a cărui nevastă zăcea de 10 ani, fiindu-i înţepenite picioarele. Când a văzut biata femeie lumina fulgerului, a sărit plină de groază din pat şi a fugit afară, unde a căzut fără conştiinţă. Starea ei s'a îmbunătăţit însă în urma acestei spaima şi femeia eară îşi poate mişca membrele.

Vindecarea racului. Din Copenhaga (Danemarca) se scrie, că profesorul Howitz a vindecat multe rane de rac, făcându-le să degere cu ajutorul anestinelui.

Un prieten al Românilor. D-nul Pietro Emilio Bosi, locotenent în regimentul de bersaglieri (vânători) din Neapole, poet şi om de litere, care a studiat şi cunoaşte limba română, se ocupă în timpul seu liber cu traducerea în limba italiană a celor mai frumoase poezii din literatura română. El a cerut dela mai mulţi publicişti români bucăţile cele mai alese şi mai apreciate de poezie sau prosă din operele lor, spre a fi traduse în limba italiană. Aceste vor apăre în cursul acestei ierni într'un mare şi elegant volum, conţinând numai bucăţi din literatura bună română.

Timpul. În zilele din urmă pare că am fost în preajma iernii. Aerul a fost foarte rece pretutindenea. În munţii Bihorului, Tatrei şi ai Maramureşului a nins. În comuna Popeşti, dela poalele muntelui Brătîla, a fost o furtună îngrozitoare. Fulgerul a ucis 7 boi. În ziua următoare a nins la munte.

Împuşcat în seara ospetului. Cea mai frumoasă fată din Hidvég era Maris V. Mulţi flăcăi oftau după ea, dar' alesul ei a fost Imre R. După-ce s'au logodit, nu treceau zile, în care logodnicul se nu capete epistole neiscălite, în care era ameninţat cu moartea, dacă va cuteza să se cunune. El a înştiinţat lucrul gendarmeriei şi când a mers la biserică, nuntaşii erau însoţiţi de 2 gendarmi, aşa că şi cununia şi mergerea acasă s'a săvârşit fără nici o turburare. Seara, când era ospetul în toila lui, a eşit mirele până afară. N'a făcut câţiva paşi şi o detunătură răsună. Oaspeţii cari au alergat să vadă ce e, au aflat numai pe bietul mire, străpuns de un glonţ şi mort. Pe ucigaş nu l-au putut încă prinde.

Neîngăduinţă. În Semlin are societatea de navigaţie sârbească o agen-tură, pe care arborează, după-sum şi tre-bue, steagul sârbesc. Poliţia de acolo, ca să se arete, vezi Doamne patriotică, a îndepărtat steagul. Foile din Belgrad sunt cătrânite rău din pricina aceasta, mai cu seamă şi din cauza, că pe toate edificiile societăţilor ungureşti şi austriace de navigaţie din Sârbia falfăe steaguri austriace şi ungureşti, fără ca Sârbii să-şi arete cultura (?) şi patriotismul în felul poliţiei din Semlin.

Din tainele butoaelor. Cărcimarul Zambor din Arad se tocmise cu proprietarii fabricii de bere din Lipova, ca să vîndă bere de-a lor, rămânendu-i lui 10%, din ce încasă. În scurt timp a vîndut 265 hl., când a venit însă lucrul la socoteală, se pomeneşte, că fabricantii cer, ca el să le plătească, în loc să rămână cu câştig. Se apucă omul din nou de socotit, dar' înzădar. În sfîrşit se apucă să măsore butoalele şi constată, că în loc să conţină 25 litre, aveau numai câte 22 mult 23. Butoalele erau de altmintrelea toate marcate cu stampilia oficiului de marcarea din Arad. El a făcut numai decât arătare la tribunal, butoalele s'au măsurat din nou şi s'au aflat, că în adevăr au un volum sub 25 l. Astfel s'a adevărit, că după marcatură lor, fabricantul le-a micit, desfăcându-le şi mai tăind din doage.

După închiderea dietei. În 5 l. c. s'a închis dieta. În decursul celor 5 ani, cât a durat mandatul acestor deputaţi, a ţinut 729 şedinţe, pe an deci 146. Dacă socotim o şedinţă de 4 ore — ceea-ce s'a întemplat cam rar — atunci a lucrat anul întreg 576 ore, ceea-ce ne dă pe zi 1 $\frac{1}{2}$ ore, rămându-le 22 $\frac{1}{2}$ pentru alte treburi. 150 de deputaţi şi-au căscat gurile, numai când îi apucă ur-tul şi la votare. Mai mult a vorbit ministrul-president Széll, care a ţinut 485 vorbiri. În aceşti 5 ani s'au votat 183 legi noue.

Stipendii din fundaţia Köszegey. Pentru dobândirea stipendiilor din fundaţiunea vicarului *Köszegey* se escrie concurs cu termin până la finea lui Septemvrie n.

Pot concura iuristi şi studenţi gim-nasiali, de origine nobili români din Ma-ramurés. La recurse sînt a se alătura: carte de botez, atestat despre origine nobilă şi română şi testimoniu din anul şcolar trecut.

Petiţiile adresate cătră comitat sînt a se trimite la subscrisul. Siget, la 9 Septemvrie 1901. *Tit Bud*, vicarul Ma-ramurésului.

Mănăstire între Nazarineni În comuna Bólfenyér (lângă Orade) şi ju-rul ei nazarenismul ia dimensiuni tot mai mari. Cucernicul canonic rom-cat. din Oradea-mare, *Bunyitay Vincze* a decis zidirea unei mănăstiri de maice, chiar în centrul nazarenismului celui mai infocat. În aceasta mănăstire va institui grădina de băieţi şi şcoală, unde trei maice vor propaga învăţăturile lui Christos.

Foamete în Rusia. În Basarabia vin de dincolo de Nistru o mare mul-ţime de ţerani şi femei, gonţi de foa-metea din Rusia. Ei caută de lucru. Din staţia căii ferate Ecaterinoslav, pe liniile din sudul Rusiei, vagoanele sînt neîndestulătoare pentru a transporta această mulţime de nenorociţi. Dacă această foamete bântue acuma toamna ce o să fie la iarnă!?

Scoaterea din curs a bancnotelor de zece florini. Banca austro-ungară scoate din curs bancnotele de zece flo-rini date dela 1 Maiu 1880. Amîndouă guvernele, în înţelegere cu consiliul ge-neral al băncii, au hotărît, ca scoaterea din curs să se facă în modul următor: 1. Banca austro-ungară şi sucursalele ei primesc aceste bancnote până la 28 Februarie 1903. 2. Dela 1 Martie până la 31 August 1903 vor fi primite ca plată numai la banca din Viena şi Bu-dapesta, ear' la cele din provincie numai pentru a fi schimbate. Dela acest termin nu se vor mai primi ca plată, ci numai pentru a fi schimbate, nici la cele 2 bănci centrale din Viena şi Budapesta. După 31 August 1903 banca austro-un-gară nu va mai primi de loc bancno-tele de 10 fl. date dela 1 Maiu 1880.

Hymen. Aflăm, că dl *Ignatie Mir-cea*, licenţiat în drept, antreprenorul re-staurantului Gării de Nord din Bucu-reşti, zelosul president al »Frăţiei« so-cietatea Ardelenilor din Caşa, aflători în Bucureşti, — s'a logodit cu d-şoara *Elena S. Constantinescu*.

Aşezarea regimentelor de infan-terie din corpul 12 din armată (din Ardeal). După sfîrşitul manevrelor re-gimentele corpului de armată nr 12 din Ardeal vor fi dislocate: Regimentul nr. 2: batalioanele 1, 2, 4 şi ştabul în Sibiu, al 3-ia batalion în Braşov. Re-gimentul nr. 31: batalioanele 1, 2, 3 şi ştabul în Plevlje, al 4-lea batalion Si-biu. Regimentul nr. 50: batalioanele 2, 3 şi ştabul în Braşov, ear' batalionul 4 în Făgăraş şi batalionul 1 în Alba-Iulia. Regimentul nr. 51 va rămănea în Cluj. Regimentul nr. 62: batalioa-nele 1, 3, 4 şi ştabul în Viena (2 com-panii în Luxenberg, 2 în Mauer), bata-lionul 2 în Tîrgul-Murésului. Regim-nr. 63: bat. 1, 2, 3 şi ştabul în Bistriţa, bat. 4 în Orăştie. Regim. nr. 64: bat. 2, 3 şi ştabul în Tîrgul-Murésului, bat. 1 în Konjica, bat. 4 în Orăştie. Regim-nr. 82: bat. 3, 4 şi ştabul în Alba-Iulia, bat. 1 în Odorheiu, ear' bat. 1 şi 2 în Ban-jaluka.

Apel. Pentru renovarea bisericii gr.-cat. din Seliște ministrul de interne a dat cu ordinul nr. 53 780/901 concesiune de-a colecta în întreaga țară. Spre scopul acesta comitetul acestei biserici a și emis 4 comisii de colectare în diferite părți ale țării. Rugăm deci pe toți binevoitorii bisericii a contribui sume cât de modeste, când se va prezenta comisiunea de colectă asigurându-i de sincera noastră mulțumită și recunștință. Toate contribuțiile se vor cuită pe cale ziaristică. Seliște, 5 Septembrie 1931. În numele comitetului parohial gr.-cat: *Marcu Lazar* m. p. notar; *Demetriu Roșca*, m. p. președinte.

O întârziere de tren. Când a trecut trenul accelerat cu regele și regina României prin Cluj, a fost o întârziere de o oră. Causa a fost următoarea: Când se plece trenul din gară, a sosit o societate ungurească de domni și doamne, toți foarte luminați, și a cerut să li-se pună la dispoziție un vagon extra. Conducătorul n'a voit, fiind destule locuri prin vagoane, și voia să dea signalul de plecare. Atunci întreaga societate s'a pus înaintea mașinii și a declarat, că nu se mișcă de acolo, până nu li-se împlinește dorința. S'a făcut o gălăgie mare, până-ce în sfârșit șeful gării, plin de rușine pentru purtarea »domnilor» și »doamnelor» le-a făcut pe voe.

Banii cei noi de aur. Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că începând să umble și bani de aur de 20 coroane, cu acești bani poate fi cineva ușor înșelat. Mai înainte încă au fost bani de aur de 8 fl. 50 cr. (19 cor), cari seamănă cu piesele de 20 cor. Numai pe banii cei vechi de aur e sâpat dedesupt sub pajură »8 fl. = 20 francs», pe când pe cei noi e 20 Kor.

Plevlje e în Novibazar. Multe deregătorii de ale noastre cred, că Plevlje e tot în Bosnia și se adresează la judecătoria de acolo, cerând lucruri, pe cari ea nu le poate îndeplini. Ministrul de justiție face cunoscut, că în daraveri oficioase trebuie să se adreseze la *comisarul civil* din Plevlje, care e acolo ca un fel de consul.

Rusia în flacări. Pe când lumea își bate capul cu călătoria Țarului la Germania și la Franța, în Rusia arde pretutindeni. O foaie mare rusească »Novoie Vremia» scrie: »La noi arde tot, orașe, fabrici, sate, păduri, chiar și câmpuri, și sute de kilometri sunt acoperite cu un fum ucizător. În jurul Petersburgului ard păduri, livezi, agrii, tot așa de-alungul uriașului riu Volga. Pe acesta nici nu mai pot umbla corăbiile și vapoarele de fum. Pagubele sunt grozave și nici nu se pot socoti numai după milioane».

De pe Niir. Departe, în colțul de câtră miază-noapte-apus al pământului locuit de Români, unde aceștia se întelnesc cu Slovaci, Maghiarii și cu Ruștenii, se află trei comune românești Niir-Adon, Niir-Aciad și Abrani. Locuitorii toți vorbesc românește, dar' la conscripția din urmă i-au înscris pe toți ca și când ar fi Maghiari, afară de preot și învățator. Din școale au oprit orice carte românească, așa că acolo nu se mai învață nimic în dulcea limbă românească. Și când ne gândiam, că în timpul din urmă au năvălit din Galiția asupra acestor 3 comune nefericite 500 de Jidani, cărora li-s'a permis să-și înființeze o școală jidovească, ni-se revoaltă sufletul. Comunele acestea se țin de ordinariatul gr.-cat. dela Oradea mare.

Stipendii. Ven. consistor gr.-cat. din Lugoj au votat în anul acesta 7000 cor. pentru stipendii la 70 de studenți.

Copil stricat. Cassarul orașul Tokaj căpătase cu câteva săptămâni înainte de asta o epistolă, în care era amenințat, că în curând i-se va fura o sumă de bani. Cassarul a pus numai decât doi polițiști să-și păzească mereu casa. Cu toate acestea la începutul săptămânii trecute s'a pomenit cu 100 fl. lipsă. Poliția a început să cerceteze numai decât cu de-amănuntul și a descoperit curând, că hoțul era — fiul cassarului. Halal de așa fiu!

Ciocnire de trenuri. Trenul accelerat dela Budapesta s'a ciocnit la Tăracica cu trenul de persoane, ce venia din Maramureș. Doi călători au murit numai decât, mai mulți sunt răniți de moarte, 45 mai ușor. Mașinile și vagoanele s'au dărâmat.

Pentru țărani. În România a numit ministerul o comisiune de medici, care are să facă o broșură, în care să se cuprindă învățături asupra chipului de hranire potrivită a copiilor. Această broșură va fi împărțită în cinste părinților, când își înștiințează copii noulăcuți la primărie.

Muncitori fără pâine. În legătură cu știrea publicată în numărul trecut la »Cronică» aflăm cu bucurie, că comitele-suprem al comit. Caraș Severin a mijlocit la Budapesta, ca lucrările în minele dela Rusca și Ruschița să nu înceteze. Totodată se vor porni în curând lucrările pentru linia ferată Caransebeș—Hațeg.

Alegere de notar. În 5 Sept. n. s'a făcut alegere de notar cercual în comuna Scoreiu, la care mai aparțin și comunele Colun și Sărata. Dintre 8 concurenți, toți Români, pe cari primpretorul i-a candidat, fără deosebire, a fost ales cu aclamațiune tinărul notar *Alexandru Comșia* din Mândra, care a substituit acest cerc notarial de aproape 10 luni. Deși câțiva alegători din reprezentanța com. din Scoreiu au umblat, au agitat și făcut fel și fel de promisiuni ca să renșească candidatul lor, totuși n'au putut să subscrie înainte de alegere nici măcar 10 voturi, ca să ceară votisare nominală. — Nu ne îndoim, că alesul notar și pe viitor își va satisface chemării sale atât de importante pe terenul administrativ, cu aceeași acurateță și punctualitate, ca și până acum. *Un alegător.*

Sinucidere. În Budapesta s'a sinucis secretarul ministerial Dr. R. Kármán. Causa: domnișorul era cărtaș, mare cavaler etc., așa că nici ajutoarele cele mari dela tatăl-seu nu l-au putut scoate din datorii, cu atât mai puțin din noroiul unei vieți destrăbălate.

Omor. În Criciova (Bănat) s'au certat țărani L. Furdea și L. Oprea. Din ceartă s'a iscat bătaie și Furdea, luând un topor, a ucis pe vecinul lui.

Pentru urzicarii noștri. În Trepaia, comună sârbească, s'a sârbat sfințirea bisericii greco-orientale. La petrecerea cu joc aranjată seara au participat și câțiva finanți. Cum sunt de credința, că și unde nu sunt la ei acasă pot face ce vreau, au poruncit musicantului să cânte »csárdás». Atunci au sârit toți Sârbii, bărbați, femei, copii, și au oprit pe musicant și fiindcă acesta nu cuteza să încete cu csardaș-ul de frica »domnilor» au pus pe un cimpoles să cânte *colo*, hora națională a Sârbilor, așa că Ungurii au trebuit să încete și să plece de acolo. Între Sârbii, cari n'au vrut să lase să pângărească petrecerea lor națională cu jocuri străine, au excelat teologul Dușan Ioanovici, studentul în medicină Svetozar Grgius ș. a.

La Murș-Uioara, unde sunt mulți Unguri, încă s'a dat o petrecere românească, la care au participat și Unguri, dar' aceștia au fost oameni civilizați, căci n'au poruncit în locul unde erau oaspeți, să li-se cânte jocuri ungurești. Dar' și aranjierii acestei petreceri au fost Români.

Din minunile naturii. »Unirii» i-se comunică, că în grădina parohială gr.-cat. din Șeulea-română, s'a aflat un fir de cucuruz, care având o singură rădăcină a legat nici mai mulți, nici mai puțini de 20 de tulei (ciucalai) cucuruzi.

Concurs bis-școl. *Archidieceza gr.-or. Sibiu.* Parohiile din Prihodiste (ppresb. Zarand), *Buru, Lunca, Ocolisul-mic, Orestii, Sălciva-de-jos, Subpătra*, (ppresb. Lupșii), *Boiu*, (ppresb. Orăștiei), *Bistrița-oraș*. — Stațiunea învățătorească din *Alba-Iulia-Maieri*.

Archidieceza gr.-cat. Blaj. Stațiunile învățătorești din *Hamba* (ppresbb. Sibiu), *Stupini* (ppresb. Fărăgău), *Vișag, Bociu, Egeriște, Molosig, Retișia, Traniș*, (ppresb. Morlaca), *Sân-Miclăuș*, (ppresb. Biia), *Mărgineni* (școala comunală comit. Făgăraș).

Diecesa gr.-cat. Lugoj. Târnova (ppresb. Bogșă), *Igris*, (ppresb. Torontal), *Uricani*, (protopresbiteratul Petroșeni).

Diecesa gr.-or. Arad. Bârsa, (ppr. Buteni), *Lungsoara-Vospoci, Pravaleni, Dobrot, Ciungani, Secaș, Madrigesti, S-Buceava, Săturo, Honțisor*, (ppresb. Halmagi), *Căbești*, (protopresbiteratul Beiuș).

Dela petrecerile noastre. Ni-se scrie: Inteligența română din Gurghiu și jur a aranjat în ziua de Sf. Mărie o petrecere cu dans în sala hotelului »Pomul verde» din Gurghiu. Petrecerea a succes admirabil. Durere numai, că și de astădată s'a constatat absența nescusabilă a unora din jurul Gurghifului. Scopul, pentru care a fost aranjată petrecerea, luând în considerare modestele puteri, a succes peste așteptare. Din venitul curat s'au cumpărat manuale și recușite de școală, cari s'au împărțit învățătorilor membri în comitetul aranjator spre distribuire între discipolii lor.

Suprasolviri s'au făcut din partea onor. domni Gregoriu Nicoară, preot gr.-or. în Ibănești 1 cor. 60 bani; Isidor Harșan, forestier în Hodac 1 cor. 80 bani; Dumitru Cioloca, învăț. în Ernea 40 bani; Nicolau Rotariu și Ioan Donea, proprietari în Gurghiu, câte 60 bani. — Primească sincerile noastre mulțumiri.

— În *Pustiniș* s'au sârbat la sfântă Mărie (15 August v.) ruga, fiind prezenți o mulțime de oaspeți din satele vecine și mai îndepărtate. Cu ocaziunea rugei s'a dat și un concert, la care încă au luat parte mai toți sătenii și oaspeții.

Adunându-se poporul în jurul dlui preot D. Coată, acesta a rostit o cuvântare către popor, prin care arată credincioșilor cu câte greutate se susțin locașurile lui D-zeu, biserica și școala.

Unii dintre credincioși convingându-se că dl preot adevăr grăește, începură a o dărui după putință, și anume d-nii Ciavoși Bela 20 cor., Urbascii 4 cor., Ciavoși sen., Ciavoși iun., Horecni, Waltzer, P. Ferenți, Steindler, câte 2 cor. D. Coată, N. Coată, F. Voicău Căranianți, D. Anton, G. Sperniac câte 1 cor. C. Danuanovi 50 bani, I. Moldovan, F. Voicău, I. Coată, S. Bugărin, S. Tomlic, P. Bais, C. Giurma câte 40 b., S. Bugărin, G. Milin, B. George, I. Martinovici, P. Popii câte 30 b., M. Pisarov, V. Stoin, C. Selea, C. Arion, P. Caramanți, P. Moroaiță, M. Ignia, I. Stoin, V. Moldovan, N. Bucovan, N. Saminescu, N. Racovișan, I. Lucaciu, I. Vălcănianți, L. Mirian, M. Tri-

fanov, T. Milin, P. Balos, T. Voicău, I. Miloş, N. Voicău, N. Coată, S. Baia câte 20 b. S. Imre 16 b., B. Ardelean, I. Voicău, S. Gaiu, P. Arion câte 10 b., I. Baia 8 b.

Au mai dăruit și grâu pentru prescuri următorii domni:

F. Voicău, Liță I. Coată, N. Surdan, T. Voicău Ciacu, S. Coată, M. Milotă și T. Voicău Micu, câte 1 spene de grâu.

Dela vinul, care s'a adus și vândut în favorul sfintei noastre biserici, s'a scos un venit curat de 36 coroane. Venitul întreg a fost de 90 cor. și 4 bani în bani gata, ear' grâu spre înmagazinare 7 speni.

Acum vin a vă aduce tuturor dăruitorilor cele mai sincere și călduroase mulțumite pentru bunătatea inimii și pentru multul sprigin ce-l avem dela d-voastră fraților. **T. Voicău Micu.**

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Alex. Murgu, Feni. Am spus de nenumărate ori, că tot ce e bun, publicăm, numai pe rând. Dacă vom răspunde la fiecare în posta red. despre poesii etc. primite, ne-ar trebui o coloană două numai pentru asta. Pentru cele trimise vă mulțumim.

Dlui V. Roșca, Tusin. Pentru de a ști măsura cu instrumente ingineresti, trebuie să înveți anume. Și e vorba, pentru-ce fel de lucruri vă trebuie?

Dlui Petru Baciu, B. S. Miclăuș. Darea de cătanie trebuie plătită, ori e cineva acasă ori ba.

Dlui Nicolae Moisin, Seliște. Aproape nu trece număr din foaie, în care să nu îndemnăm pe Români să sprijinească pe meseriașii români. Am sbiciuit pe unii, dar' se publicăm mereu cu numele, e greu, căci noi nu putem controla de aici, întru cât are vr'unul dreptate. De altmintrelea în privința aceasta vom mai scrie.

Dlui Iosif Marian, inv. Ohaba sârb. Cu numărul viitor începem să publicăm tratatul d-tale despre vița de vie. Partea despre soiurile strugurilor de masă lipsește.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY.
cel mai răspândit
și mai neesceptionabil mijloc de cură în casă.
Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedcând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 52 7—52

Feriți-vă de imitațiuni.
Fiți cu atențiune la marca de apărare.
Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Pentru facerea de
vin din poame și struguri
recomand escelentele mele
Teascuri.
Mori de poame și struguri
de ori-ce mărime, 57 6—6
cu prețurile cele mai moderate
și de o esecutare ireproșabilă.
Andrieu Rieger,
fabrică de mașini agricole,
turnătorie de fer și magazin de ferărie
în Sibiu.

Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

Julius Erös,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericele, argintării și aurării din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ei asornicăriiilor, juvaerگیilor și opticilor.

Cersei double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.
Cersei veritab. de argint dela fl. —.50 în sus.
Cersei ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint dela fl. 1.— în sus.
Inele veritabile de argint dela fl. —.50 în sus.

Nr. 193 A.
Orologiu de nichel remontoir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același de calitate mai bună fl. 4.10, același cu 8 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.
Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint dublu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—

Nr. 200 A.
Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint dublu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A.
Orologiu de domni remontoir de ruolz (Neusilber), cu 3 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și esact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.
Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.
Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint dublu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

[46] 11—52

Avis.

Un ajutor în cancelaria subsemnatului se caută. 20 cor. la lună și toată întreținerea, dacă se pricepe în esecutii un venit de 10 cor. la lună etc. Doritorii să-și înainteze actela la subscrisul. 294 1-3

George Buda,

notar cercual,
u.p. Koncza, Alsófehérmegye.

Un băiat de prăvălie.

În prăvălia dlui Nicolae Răchitan din Săsciori află condițiune ca învățacel un băiat de 13—14 ani, cu 2 cl. gimn. și purtare morală bună. 63 1-1

Doritorii să se adreseze dlui Nicolae Răchitan, comerciant Szászcsor, per Szászsebes.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

Încadrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

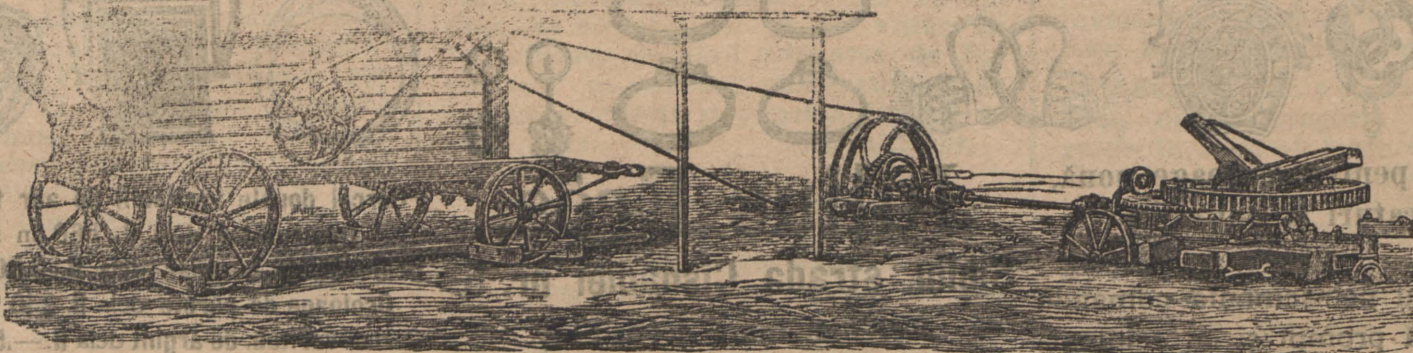
„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Fie-care econoamă și Mamă

vrednică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust folosește numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai în cunoscutele pachete originale).

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrieu Török**, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmblătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mână și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmblătit trifoiu practice, pentru mașini de îmblătit de tot felul de sisteme.

Venturătoare „Bader” în 3 mărimi, cu 11 site. Moriște de treerat (ciur) „Patent” propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripeț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de venturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină cu una, două și trei roate.

Teasuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de sfărmat cucuruz, grape, mașini de sămănat, pompe etc. etc.

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto” ale firmei „Langen și Wolf” în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericol trafio pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloage ilustrate franco și gratis.

Reparaturile se efectuează bine, ieftin și prompt.